

PAPIESKA KOMISJA
DLA SPRAW DUSZPASTERSTWA MIGRANTÓW I TURYSTÓW

DEKRET *PRO MATERNA*

o udzielaniu specjalnych uprawnień i przywilejów kapelanom i wiernym należącym do różnych sektorów ludzi wędrujących*

W matczynej trosce o to, aby do wszystkich ludzi dotarło orędzie Zbawiciela (por. Mt 28, 16-20; Mk 16, 45), Kościół obejmuje swą troską szczególne sytuacje związane ze zmianami miejsca pobytu, wynikającymi z charakteru pracy lub podróżowania. Istotnie, odpowiada to niezmiennym zasadom, którymi kieruje się Stolica Apostolska, zasadom rozwijania odpowiednich metod i dostarczania środków duszpasterskich dla podtrzymywania życia duchowego wiernych. Specjalne uprawnienia i przywileje, szczerze udzielone w ostatnich latach emigrantom, marynarzom i „ludziom morza”, okazały się skuteczne. Przeto Stolica Apostolska, widząc potwierdzenie słuszności swych decyzji w owocach, jakie one przyniosły w tych dziedzinach, oraz obserwując znaczny rozwój duszpasterstwa innych kategorii osób objętych zjawiskiem wędrowek ludności, uznaje za stosowane rozszerzanie uprawnień i przywilejów przysługujących kapelanom oraz wiernym także na te kategorie, dla dobra dalszego rozwoju tegoż duszpasterstwa.

Papieska Komisja, czerpiąc z pogłębionego w międzyczasie doświadczenia oraz mając na uwadze uprawnienia, jakimi cieszyli się dotychczas kapelani i misjonarze emigracji i „Apostolstwa Ludzi Morza”, jak również wskazania Soboru Watykańskiego II i uczestników Posiedzenia Plenarnego Papieskiej Komisji, po konsultacji z kompetentnymi w tej sprawie dykasteriami Kurii Rzymskiej z odpowiednimi Komisjami Konferencji Episkopatów opracowała listę uprawnień i przywilejów, odpowiednio ją rozszerzyła, uwzględniając kapelanów i wiernych wszystkich kategorii zaangażowanych w zjawisko ruchliwości ludzkiej.

---

* Oryginalny tekst łaciński w AAS 74§1982 s. 742-745. Tekst polski wg „L'Osservatore Romano” 3:1982 nr 5 s. 26.

I UPRAWNIENIA KAPELANÓW

Kapłani, którzy zgodnie z prawem są upoważnieni do sprawowania opieki duchowej nad: emigrantami, marynarzami (zarówno w portach, jak podczas żeglugi od samego jej rozpoczęcia), koczownikami, ludźmi cyrku i wędrownymi kupcami, tymi, którzy pracują na lotniskach i na pokładach samolotów oraz pasażerami i pilotami samolotów, turystami i pielgrzymami, przez cały czas wypełniania swoich obowiązków cieszą się wymienionymi niżej uprawnieniami, ze względu na pożytek wiernych powierzonych ich opiece, z zachowaniem odpowiednich przepisów prawa kanonicznego.

1. Odprawiania dwóch mszy św. w dni powszednie, ze słusznej przyczyny i jeżeli wymaga tego racja duszpasterska, trzech mszy św. w niedziele i święta obowiązujące.

2. Odprawiania mszy św. „in Coena Domini” w Wielki Czwartek w godzinach wieczornych, kiedy zaś tego wymagają względy duszpasterskie – do odprawiania drugiej mszy św. w tym dniu w kościołach i oratoriach, w razie konieczności w godzinach porannych, lecz jedynie dla wiernych, którzy w żaden sposób nie mogą uczestniczyć we mszy św. wieczornej.

3. Używania lamp elektrycznych zamiast świec podczas mszy św. odprawianych pod gołym niebem, na pokładzie statku albo samolotu, jeżeli nie ma świec lub jeśli nie mogą być one użyte.

4. Przechowywania Najświętszego Sakramentu; konieczna jest jednak osoba, która będzie miała nad nim pieczę. Jeżeli Najświętszy Sakrament przechowywany jest na statkach czy w przyczepach mieszkalnych, musi być umieszczony w miejscu bezpiecznym i godnym, z zachowaniem należytej ostrożności oraz przepisów odnoszących się do wiecznej lampki.

5. Słuchania w jakimkolwiek miejscu spowiedzi wiernych, powierzonych ich opiece.

6. Rozgrzeszania „in foro sacramentali” powierzonych ich opiece wiernych z cenzur „*laetae sententiae*” nie zarezerwowanych Stolicy Apostolskiej, z zachowaniem obowiązujących przepisów prawa kanonicznego.

7. Udzielania powierzonym sobie wiernym sakramentu Bierzmowania, jeżeli ci są doń należycie przygotowani i dysponowani, a także pielgrzymom znajdującym się w niebezpieczeństwie śmierci.

8. Te same uprawnienia posiada kapłan, który – w wypadku nieobecności kapelana lub jeśli kapłan nie może wykonywać swoich obowiązków z racji jakiejś przeszkody – został zgodnie z przepisami prawa powołany, ażeby go zastępować.

II PRZYWILEJE WIERNYCH

Wierni należący do wyżej wymienionej kategorii mają następujące przywileje:

1. Pracownicy portów i personel lotnisk są zwolnieni z zachowywania przepisów o wstrzemięźliwości i poście, o których mówi Konstytucja apostołska *Paenitemini* (por. III, II p. 2, 3); niemniej zaleca się im, aby korzystając z powyższej dyspensy, jako rekompensatę wobec prawa spełnili odpowiedni uczynek miłosierdzia oraz – jeżeli jest to możliwe – zachowali przepisy o poście i wstrzemięźliwości w Wielki Piątek, w dniu męki i śmierci Jezusa Chrystusa.

2. Osoby, które z jakiegokolwiek powodu znajdują się na pokładzie statku lub samolotu (pasażerowie i osoby w jakikolwiek sposób tam zatrudnione), zwolnione są z obowiązków wynikających z przepisów o poście i wstrzemięźliwości, o których jest mowa w Konstytucji apostołskiej *Paenitemini* (por. III, II n. 2, 3) z zachowaniem klauzuli wymienionej wyżej (n. 1).

3. Ludzie cyrku, wędrowni kupcy i koczownicy zwolnieni są z zachowywania prawa o wstrzemięźliwości i poście, o którym mówi Konstytucja apostołska *Paenitemini* (por. III, II n. 2, 3), z zachowaniem klauzuli wymienionej wyżej (n. 1).

4. Osoby znajdujące się na pokładzie statku, o ile odbyły dobrą spowiedź i przyjęły Komunię św., mogą uzyskać odpust zupełny w dniu święta tytularnego oratorium oraz w dniu 2 sierpnia, jeżeli pobożnie nawiedzą oratorium prawnie erygowane na statku i odmówią tam „Ojcze nasz” i „Wierzę w Boga” według intencji Ojca Świętego (por. *Enchiridion indulgentiarum*, n. 65).

5. Wierni ci mogą, na tych samych warunkach, uzyskać jednorazowo odpust zupełny za dusze zmarłych w dniu 2 listopada, jeżeli pobożnie nawiedzą oratorium i odmówią tam „Ojcze nasz” i „Wierzę w Boga” według intencji Ojca Świętego (por. *Enchiridion indulgentiarum*, n. 67).

6. Odpusty, o których mowa w nn. 4 i 5, mogą uzyskiwać na tych samych warunkach marynarze i ich rodziny oraz współpracownicy „Apostolstwa Ludzi Morza”, zarówno w kaplicach, jak i w oratoriach „Stella Maris” oraz w kaplicach innych siedzib „Apostolstwa Ludzi Morza”.

7. Odpusty, o których mowa w punktach 4 i 5, mogą uzyskiwać na tych samych warunkach te osoby, które są w jakiś sposób zatrudnione na lotnisku i w samolotach; ich rodziny, piloci i pasażerowie podczas podróży, jak również współpracownicy „Apostolstwa na Lotniskach”, w dniu 10 grudnia oraz w dniu tytularnego święta oratorium lotniska, jak również w dniu 2 listopada, jeżeli podobnie nawiedzą to oratorium i odmówią w nim „Ojcze nasz” i „Wierzę w Boga” według intencji Ojca Świętego.

8. Jeżeli na statku, na którym prawnie przechowywany jest Najświętszy Sakrament, zabraknie zwykłego szafarza Komunii św., rozdzielać ją może szafarz nadzwyczajny, upoważniony do tego w odpowiedni sposób przez własnego ordynariusza albo upoważniony na ten określony przypadek przez samego kapelana statku, z zachowaniem obowiązujących przepisów prawa kanonicznego (por. *Immensae Caritatis*, 1, I-II).

9. Jeżeli Najświętszy Sakrament jest prawnie przechowywany w przyczepie mieszkalnej, w wypadku, gdy zabraknie zwyczajnego szafarza Komunii św., może ją rozdzielać szafarz nadzwyczajny, upoważniony do tego w odpowiedni sposób przez własnego ordynariusza albo upoważniony na ten określony przypadek przez samego kapelana, z zachowaniem obowiązujących przepisów prawa kanonicznego (por. *Immensae Caritatis*, 1, I-II).

W ten sposób spełnia się to, co zostało przewidziane przez Motu proprio *Apostolicae Caritatis*, ustanawiającym Papieską Komisję dla spraw Duszpasterstwa Migracji i Turystyki, które stwierdza: „[...] naszą troską będzie przyznanie tej nowej Komisji uprawnień, jakie zostaną uznane za konieczne i stosowne” (AAS, 62 1970, s. 196).

Ojciec Święty Jan Paweł II, za radą J. Em. kard. Sebastiano Baggia, przewodniczącego tejże Papieskiej Komisji dla spraw Duszpasterstwa Migracji i Turystyki, raczył na audiencji w dniu 19 XII 1981 r. powyższe uprawnienia i przywileje zatwierdzić swoją powagą oraz zarządził ich ogłoszenie bez względu na cokolwiek przeciwnego.

Rzym, w siedzibie Papieskiej Komisji, w dniu 19 III 1982 r.

Kardynał Sebastiano Baggio – przewodniczący
arcybiskup tytularny Anzio

Emmanuele Clarizio – zastępca przewodniczącego